

Granskning av arbetet med de 6 cancerlöftena i Sydöstra sjukvårdsregionen

Revisorerna i Region Östergötland, Region Jönköpings län och Region Kalmar län har låtit granska arbetet med de sex cancerlöftena i Sydöstra sjukvårdsregionen. Syftet har varit att bedöma om regionerna i den Sydöstra sjukvårdsregionen bedriver ett tillfredsställande arbete för att uppfylla de sex cancerlöftena. Denna granskning är en del av den årliga granskning av sjukvårdsregionen som görs av revisionen, och ingår som en del i bedömningen om regionen har en verksamhet som bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Den samlade bedömningen är att regionerna bedriver ett omfattande och till stor del ändamålsenligt utvecklingsarbete inom cancervården. Däremot bedöms inte de sex cancerlöftena, baserat på deras kategoriska natur, kunna uppfyllas fullt ut inom överskådlig tid, inte minst på grund av ett flertal välkända flaskhalsar och andra begränsande hinder av strukturell natur.

Granskningen visar bland annat att alla patienter med cancer inte erbjuds behandling inom fyra veckor eller inom de angivna ledtiderna enligt de standardiserade vårdförloppen. Ledtiderna överskrids för cirka hälften av patienterna och för vissa cancerdiagnoser tar det flera månader innan behandlingen inleds. Region Kalmar län har den högsta andelen patienter som behandlas inom målnivån jämfört med de andra två regionerna. Dock når inte Region Kalmar län upp till önskade målnivåer. Siffrorna har varit tämligen stationära under de senaste åren, både för Sydöstra sjukvårdsregionen som helhet och för respektive region, och någon tydlig förbättringstrend är svår att skönja. De uppgivna orsakerna till problemen, bland annat flaskhalsar inom diagnostiken, är komplexa och bedöms inte kunna undanröjas inom överskådlig tid.

Det möjliggörs inte för alla patienter att vara välinformerade och delaktiga genom hela vårdkedjan. Arbetet har utvecklats under de senaste åren, exempelvis genom erbjudandet av kontaktsjuksköterskor. Däremot finns förbättringspotential i att säkra information och delaktighet genom hela vårdkedjan.

Tillgången till palliativ vård är ojämlig och varierar beroende på bostadsort och socioekonomiska faktorer. Trots vissa förbättringsåtgärder kvarstår skillnader både inom och mellan regionerna.

Alla patienter får inte tillgång till en adekvat och individanpassad cancerrehabilitering. Det finns en enighet om behovet av utveckling, särskilt av insatser som inleds redan vid utredning och diagnos.

Screeningprogrammen bedöms vara välfungerande, men de hälsofrämjande insatserna når inte hela befolkningen i Sydöstra sjukvårdsregionen, särskilt inte socioekonomiskt utsatta grupper.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen:

- att göra en samlad översyn av hur de sex cancerlöften ska tillämpas inom den Sydöstra sjukvårdsregionen. Överväg särskilt om löftenas nuvarande kategoriska utformning är ändamålsenlig, med hänsyn till risken för undanträngning av andra patientgrupper och vårdens samlade kapacitet.
- att vidta åtgärder för att korta ledtider till behandling. Insatser bör riktas mot att säkerställa att fler patienter får behandling inom angivna ledtider enligt standardiserade vårdförlopp.
- att utveckla arbetssätten för att hålla patienter välinformerade och delaktiga genom hela vårdkedjan, även i de tidiga faserna före diagnos och efter avslutad behandling.
- att vidta åtgärder för att minska de geografiska skillnaderna i tillgången till kvalificerad palliativ vård, exempelvis genom kompetensöverföring och ökat konsultativt stöd från den specialiserade palliativa vården. Det bör säkerställas att alla patienter, oavsett bostadsort, har likvärdig tillgång till god palliativ vård och att samverkan mellan vårdnivåer förstärks för att förbättra kontinuiteten.
- att utveckla cancerrehabiliteringsprocesserna för att säkerställa att cancerrehabilitering erbjuds systematiskt och integreras i patientens vårdplan genom hela vårdkedjan. Primärvårdens roll i detta avseende bör förtydligas för att kunna ge långsiktigt stöd till cancerpatienter även efter avslutad behandling.
- att förstärka arbetet med hälsofrämjande insatser för att minska cancerriskerna och ge bättre förutsättningar för tidig upptäckt. Särskild vikt bör läggas vid att nå socioekonomiskt utsatta grupper.

Mot bakgrund av vad som framkommit önskar revisorerna svar från regionstyrelsen med uppgift om vilka åtgärder som planeras respektive vidtagits för att tillvarata rekommendationerna i granskningen. Detta svar önskar revisorerna ha tillhanda senast den 5:e november 2025.

Granskningen presenteras i bilagd rapport som härmed överlämnas till regionstyrelsen.

På revisorernas vägnar

Tuulikki Åkesson
Ordförande

Yvonne Hagberg
Vice ordförande